

REFLECȚII ȘI CONSIDERAȚII ÎN LEGĂTURĂ CU ACCIDENTELE DE MUNCĂ

Eufemia VIERIU

Conferențiar univ.dr., doctor în drept,
specializarea dreptul muncii și protecției sociale,
coordonator de doctorat, avocat

Abstract:

An occupational injury is a violent injury to the human body, produced during the work process or in the discharge of the duties of service causing temporary incapacity for work, invalidity or death.

In the event of an accident at work, the law is the first to be consulted, whether we are an employee or an employer. Therefore, it is imperative to know what obligations or responsibilities employers and employees have in the event of this type of work event.

This article briefly discusses the issue of work accidents from the notion, causes, reporting, research, registration and evidence thereof, and to obligations to prevent such event.

Keywords: *work accident, reporting work accidents, occupational accident research, recording accidents at work, records of accidents at work, labor protection.*

Noțiune

La nivel european, EUROSTAT definește accidentul de muncă drept un eveniment de scurtă durată care survine în cursul unei activități profesionale și care determină un prejudiciu fizic sau psihologic.¹

Accidentul de muncă reprezintă vătămarea violentă a organismului, precum și intoxicația acută profesională, care au loc în timpul procesului de muncă sau în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu, indiferent de natura juridică a contractului în baza căruia se desfășoară activitatea și care provoacă incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile, invaliditate ori deces².

---

¹ Eufemia Vieriu, Dumitru Vieriu, *Dreptul muncii*, Editura Pro Universitaria, București, 2010, p. 610.

² Legea nr. 319/2006, *Legea securității și sănătății în muncă*, art. 5, lit. g).

Primul element al definiției accidentului de muncă este locul producerii acestuia³. Al doilea element important este rezultatul medical al accidentului, respectiv vătămarea violentă a organismului, cum ar fi: o leziune acută asupra corpului uman (arsură, contuzie, plagă, entorsă, luxație, fractură, inflamații, înțepături, etc.) Al treilea element important îl constituie calitatea de angajat pe care o deține subiectul accidentului. În ceea ce privește calitatea persoanei vătămate, aceasta trebuie să fie, după caz, lucrător; persoană aflată în vizită în întreprindere și/sau unitate, cu permisiunea angajatorului; persoană care îndeplinește sarcini de stat sau de interes public; persoană care acționează, din proprie inițiativă, pentru salvarea de vieți omenești sau pentru prevenirea ori înlăturarea unui pericol care amenință avutul public și privat; persoană care urmează cursuri de calificare, recalificare sau perfecționare a pregătirii profesionale⁴.

Clasificare

Accidentele de muncă se pot clasifica după mai multe criterii, axate în special pe consecințele generale sau numărul persoanelor afectate:

1. În raport cu urmările produse, accidentele de muncă se clasifică în:

– *accidente care produc incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice consecutive* – acest tip de accident este definit în sensul întreruperii activității lucrătorului pe o anumită perioadă, cu o durată de cel puțin 3 zile calendaristice consecutive, confirmată prin certificatul medical ca fiind umare a accidentului produs. În cazul în care accidentatul și-a reluat activitatea după o perioadă de incapacitate temporară de muncă și, ulterior, apar consecințe asupra stării victimei, confirmate prin act medical ca fiind urmare a accidentului suferit, accidentatul va beneficia în continuare de drepturile ce decurg dintr-un accident de muncă⁵;

– *accidente care produc invaliditate* – sunt definite prin pierderea totală sau parțială a capacității de muncă, confirmată prin decizia de încadrare într-un grad de invaliditate, emisă de organele medicale în drept. Accidentul va fi declarat cu invaliditate numai după emiterea deciziei de către organele medicale, chiar dacă infirmitatea este evidentă din momentul producerii;

– *accidente mortale* (inclusiv când decesul intervine după un interval de timp, dacă acesta este confirmat, în baza unui act medico-legal, ca fiind sub aspect causal urmării accidentului suferit);

2. În raport cu numărul persoanelor accidentate:

– *accidente care afectează una sau două persoane;*

³ Eufemia Vieriu, Dumitru Vieriu, *Dreptul muncii*, Editura Lucman, București, 2004, p. 417.

⁴ Eufemia Vieriu, *Tratat de dreptul muncii*, Editura Pro Universitaria, București, 2016, p. 354.

⁵ Stănoiu Șerban Viorel, *Accidentele de muncă și bolile profesionale în legislația R.S. în România*, Editura Academiei R.S. România, București, 1977, p. 147.

– accident colectiv – când sunt accidentate cel puțin 3 persoane în același timp și din aceeași cauză, în cadrul aceluiși eveniment;

3. În funcție de caracterul accidentului se disting:

– accident de muncă;

– accident în afara muncii – când nu se încadrează în dispozițiile legelui spre a fi considerat accident de muncă;

Dintr-o altă perspectivă, sub aspectul gravității, se distinge între un accident propriu-zis și un accident ușor, respectiv cel din urmă se referă la evenimentul survenit în condițiile prevăzute de normele legale pentru accidentele de muncă, dar care are drept consecință numai leziuni superficiale⁶.

Potrivit legii, sunt considerate accidente de muncă și accidentele produse în următoarele împrejurări⁷:

– accidentul suferit de persoane aflate în vizită în întreprindere și/sau unitate, cu permisiunea angajatorului;

– accidentul suferit de persoanele care îndeplinesc sarcini de stat sau de interes public, în țară sau în afara granițelor țării, în timpul și din cauza îndeplinirii acestor sarcini;

– accidentul survenit în cadrul activităților cultural-sportive organizate, în timpul și din cauza îndeplinirii acestor activități;

– accidentul suferit de orice persoană, ca urmare a unei acțiuni întreprinse din proprie inițiativă pentru salvarea de vieți omenești;

– accidentul suferit de orice persoană, ca urmare a unei acțiuni întreprinse din proprie inițiativă pentru prevenirea ori înlăturarea unui pericol care amenință avutul public și privat;

– accidentul cauzat de activități care nu au legătură cu procesul muncii, dacă se produce la sediul persoanei juridice sau la adresa persoanei fizice, în calitate de angajator, ori în alt loc de muncă organizat de acesta, în timpul programului de muncă, și nu se datorează culpei exclusive a accidentatului;

– accidentul de traseu, dacă deplasarea s-a făcut în timpul și pe traseul normal de la domiciliul lucrătorului la locul de muncă organizat de angajator și invers;

– accidentul suferit în timpul deplasării de la sediul persoanei juridice sau de la adresa persoanei fizice la locul de muncă sau de la un loc de muncă la altul, pentru îndeplinirea unei sarcini de muncă;

– accidentul suferit în timpul deplasării de la sediul persoanei juridice sau de la adresa persoanei fizice la care este încadrată victima, ori de la orice alt loc de muncă organizat de acestea, la o altă persoană juridică sau fizică, pentru îndeplinirea sarcinilor de muncă, pe durata normală de deplasare;

---

⁶ Ștefănescu Ion Traian, *Tratat de dreptul muncii volumul II*, Editura Lumina Lex, București, 2003, pp. 196-198.

⁷ Eufemia Vieriu, Dumitru Vieriu, *Dreptul muncii*, Editura Pro Universitaria, București, 2010, pp. 611-612.

- accidentul suferit înainte sau după încetarea lucrului, dacă victima prelua sau preda uneltele de lucru, locul de muncă, utilajul ori materialele, dacă schimba îmbrăcămintea personală, echipamentul individual de protecție sau orice alt echipament pus la dispoziție de angajator, dacă se afla în baie ori în spălător sau dacă se deplasa de la locul de muncă la ieșirea din întreprindere sau unitate și invers;

- accidentul suferit în timpul pauzelor regulamentare, dacă acesta a avut loc în locuri organizate de angajator, precum și în timpul și pe traseul normal spre și de la aceste locuri;

- accidentul suferit de lucrători ai angajatorilor români sau de persoane fizice române, delegați pentru îndeplinirea îndatoririlor de serviciu în afara granițelor țării, pe durata și traseul prevăzute în documentul de deplasare;

- accidentul suferit de personalul român care efectuează lucrări și servicii pe teritoriul altor țări, în baza unor contracte, convenții sau în alte condiții prevăzute de lege, încheiate de persoane juridice române cu parteneri străini în timpul și din cauza îndeplinirii îndatoririlor de serviciu;

- accidentul suferit de cei care urmează cursuri de calificare, recalificare sau perfecționare a pregătirii profesionale, în timpul și din cauza efectuării activităților aferente stagiului de practică;

- accidentul determinat de fenomene sau calamități naturale, cum ar fi furtună, viscol, cutremur, inundație, alunecări de teren, trăsnet (electrocutare), dacă victima se afla în timpul procesului de muncă sau în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu;

- dispariția unei persoane, în condițiile unui accident de muncă și în împrejurări care îndreptățesc presupunerea decesului acesteia;

- accidentul suferit de o persoană aflată în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, ca urmare a unei agresiuni.

Cauzele accidentelor în procesul de muncă

La producerea accidentelor de muncă pot contribui și cauze umane, precum inadaptarea funcțională la nivelul mecanismelor psiho-fiziologice datorită unei reactivități deficitare a organelor de simț, unor maladii sau datorită inadaptării profesionale.

De asemenea, pregătirea profesională necorespunzătoare și neinstruirea temeinică pe linie de protecție a muncii pot duce la necunoașterea suficientă a pericolului de accidentare și în sfârșit, dacă se mai adaugă așa-zisa inadaptație socială, în care caz executantul cunoaște pericolul de accident dar nu ia măsuri pentru a-l evita, se epuizează cele mai importante cauze umane de producere a accidentelor de muncă.

Acest ultim grup de cauze face parte din așa-numita motivare negativă a accidentului, care poate fi înțeleasă astfel: cum se explică accidentul, cum poate fi motivat faptul că, în condițiile existente de tehnică a securității muncii, lucrătorul alege între metoda de lucru permisă de normele de protecție a muncii și cea interzisă, pe cea din urmă, deși este conștient de pericolul la care se expune⁸.

Deci cauzele acestea motivale, care conduc la o acțiune cu conținut negativ, sunt în cazul protecției muncii contrare prevederilor normale de protecție a muncii, cunoscute fiind de personalul muncitor prin instruirea sistematică făcută în conformitate cu legislația în vigoare.

Stabilirea acestor cauze poate contribui la găsirea celor mai adecvate mijloace de combatere a actelor de indisciplină, aceasta fiind cea mai frecventă cauză umană de accident de muncă.

Ea stă la baza unui capitol special al etimologiei accidentului de muncă, care are o structură complexă, constând dintr-o situație externă, care a dus la încălcarea prevederilor normelor de protecție a muncii și din factorul intern legat de conduita nedisciplinată.

Pentru a traduce în concret investigațiile acestor factori de motivare în cadrul întreprinderilor, organele ce desfășoară activitatea de protecție a muncii trebuie să aplice cu mare răspundere o serie de procedee, cum sunt: anchetele tehnice, convorbiri și observații directe asupra comportării lucrătorilor la locul de muncă, judecarea factorilor de situație considerați ca factori care condiționează adaptarea conduitei permise sau a celei interzise în procesul muncii, factori absolut necesari atât pentru luarea măsurilor de prevenire a accidentelor de muncă, cât și pentru stabilirea răspunderilor în caz de nerespectare⁹.

Raportarea accidentelor de muncă

Orice accident care a antrenat decesul sau vătămări ale organismului, produs în timpul procesului de muncă ori în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu, situația de persoană dată disparută sau accidentul de traseu ori de circulație, în condițiile în care au fost implicate persoane angajate, incidentul periculos, precum și cazul susceptibil de boala profesională sau legată de profesiunea fi comunicat de îndată conducerii persoanei juridice sau persoanei fizice de către conducătorul locului de muncă sau de orice altă persoană care are cunoștință despre producerea accidentului¹⁰.

---

⁸ *** *Sănătatea și securitatea în muncă ediție completă*, ediția a V-a, Editura Best Publishing, 2008, p. 28.

⁹ *** *Sănătatea și securitatea în muncă ediție completă*, ediția a V-a, Editura Best Publishing, 2008, p. 29.

¹⁰ Legea nr. 319/2006, *Legea securității și sănătății în muncă*, art. 26, lit. g).

Angajatorul are obligația să comunice evenimentele, de îndată, după cum urmează:

- inspectoratelor teritoriale de muncă;
- asiguratorului, evenimentele urmate de incapacitate temporară de muncă, invaliditate sau deces, la confirmarea acestora¹¹;

- organelor de urmărire penală, după caz.

Comunicarea făcută va trebui să se refere obligatoriu la următoarele date:

- denumirea persoanei juridice sau fizice la care s-a produs accidentul;
- adresa și numerele de telefon;
- locul în care s-a produs accidentul;
- data și ora producerii accidentului, iar în caz de accident mortal, ora decesului;

- datele personale ale victimei;

- împrejurările producerii accidentului și cauzele prezumtive;

- consecințele accidentului;

- unitatea medicală cu paturi în care a fost internat accidentatul;

- datele personale și funcția persoanei care face comunicarea;

- data exactă a comunicării¹².

În cazul în care accidentatul sau unul dintre accidentați este încadrat în muncă în altă unitate, conducătorul unității unde a survenit accidentul trebuie să-l anunțe și pe conducătorul respectivei unități.

Când accidentul de muncă s-a produs în afara unității, în timpul îndeplinirii îndatoririlor de serviciu de către conducătorii mijloacelor de transport și de însoțitorii acestora sau în timpul deplasării pe drumurile publice, de la un loc de muncă la altul, organele Ministerului de Interne au obligația să anunțe Inspectoratul de Stat pentru Protecția Muncii, organele Procuraturii și pe conducătorul unității în care este încadrat în muncă cel accidentat.

Conducătorii unităților, precum și cei ai proceselor de muncă, au obligația să asigure menținerea stării de fapt rezultată din producerea accidentului de muncă (colectiv, mortal, cauzator de invaliditate), exceptând cazurile în care menținerea acestei stări poate cauza alte accidente, poate periclita viața sau sănătatea accidentaților sau securitatea organizației.

În astfel de situații starea de fapt poate fi modificată, dar doar după ce au fost făcute schițe ale locului unde s-a produs accidentul și fotografii sub supravegherea conducătorului unității sau a înlocuitorului său, aceștia urmând să le predea Inspectoratului de Stat pentru Protecția Muncii¹³.

¹¹ Legea nr. 346/2002, privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, art. 50.

¹² Eufemia Vieriu, Dumitru Vieriu, *Dreptul muncii*, Editura Lucman, București, 2004, p. 419.

¹³ Stănoiu Șerban Viorel, *Accidentele de muncă și bolile profesionale în legislația R.S. România*, Editura Academiei R.S. România, București, 1977, p. 34.

Potrivit dispozițiilor legale, declararea, precum și cercetarea și evidența accidentelor de muncă, au caracter obligatoriu¹⁴.

Întrucât în lege nu se face referire la modalitatea în care se poate face comunicarea producerii accidentului, se poate utiliza orice mijloc, important este doar ca aceasta să fie concomitentă momentului în care s-a produs accidentul. Doar așa angajatorul va putea lua măsurile necesare urgente ce se impun în funcție de gravitatea accidentului, precum chemarea medicului, anunțarea salvării, trimiterea unei echipe specializate în salvări, etc, limitând în acest fel proporția sau efectele accidentului de muncă¹⁵.

Inspectoratul teritorial de muncă pe raza căruia a avut loc evenimentul va comunica Inspecției Muncii¹⁶:

- incidentul periculos;
- evenimentul care a avut ca urmare un deces;
- evenimentul care a avut ca urmare un accident colectiv;
- evenimentul care a avut ca urmare un accident urmat de invaliditate evidentă;
- evenimentul care a avut ca urmare un accident urmat de invaliditate;
- evenimentul care a avut ca urmare dispariția unei/unor persoane.

Cercetarea accidentelor de muncă

După declararea lor, accidentele de muncă sunt supuse cercetării. Cercetarea accidentelor de muncă are ca scop stabilirea împrejurărilor și a cauzelor care au determinat producerea acestora, a reglementărilor legale care nu au fost respectate, a răspunderilor și a măsurilor ce se impun a fi luate pentru prevenirea producerii altor cazuri similare¹⁷.

Cercetarea accidentelor se efectuează de anumite persoane sau de un anumit organ:

- de persoana juridică la care a avut loc accidentul care a antrenat incapacitatea temporară de muncă - în cazul în care accidentul a produs vătămări grave cercetarea se face de către persoana juridică, sub supravegherea Inspectoratului Teritorial de Muncă. Accidentele ușoare, adică cele care necesită doar acordarea primelor îngrijiri medicale sau cele care au produs incapacitate temporară de muncă mai mică de 3 zile, sunt, de asemenea, cercetate în unitate;

---

¹⁴ Stănoiu Șerban Viorel, *Accidentele de muncă și bolile profesionale în legislația R.S. România*, Editura Academiei R.S. România, București, 1977, p. 33.

¹⁵ Țiclea Alexandru, Tufan Constantin, *Protecția muncii în România*, Editura Lumina Lex, București 1997, p. 148.

¹⁶ Legea nr. 319/2006, *Legea securității și sănătății în muncă*, art. 112, alin. 1.

¹⁷ Țiclea Alexandru, Popescu Andrei, Tufan Constantin, Țichindelean Marioara, Ținca Ovidiu, *Dreptul muncii*, Editura Universul Juridic, București, 2007, p. 636.

- de Inspectoratul Teritorial de Muncă din județul pe teritoriul căruia s-a produs evenimentul - în cazul accidentelor mortale, al situațiilor cu persoane dispărute, al accidentelor care produc invaliditate, al celor colective, în cazul incidentelor periculoase, precum și în cazul accidentelor care au produs invaliditate temporară de muncă;

- de Inspecția Muncii - în cazul accidentelor colective și al incidentelor periculoase, care prezintă un grad ridicat de complexitate¹⁸.

În cazul în care un accident de muncă, apreciat inițial ca determinând incapacitate temporară de muncă, are drept consecință finală o invaliditate, organul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, constatând acest lucru în urma expertizei, are obligația să anunțe Inspectoratul Teritorial de Muncă în raza căruia s-a produs accidentul, care va face o nouă cercetare în vederea stabilirii dreptului la o pensie de invaliditate.

În situația în care personalul medical care acordă primul ajutor victimei unui accident de muncă consideră că aceasta ar putea deceda ulterior sau constată decesul trebuie să comunice constatarea sa unității unde era încadrat, precum și Inspectoratul Teritorial de Muncă, care la rândul său va efectua o nouă cercetare.

Dacă decesul a survenit chiar la locul de muncă, constatarea lui va fi făcută de medicul legist, care are obligația să înainteze raportul de constatare medico-legală Inspectoratului Teritorial de Muncă care cercetează accidentul.

Conducătorul unității are obligația să numească prin decizie scrisă comisia de cercetare, comisie compusă din trei persoane, din care face parte o persoană cu atribuții în domeniul protecției muncii. Dacă în accident sunt implicate victime angajate la unități diferite, la cercetare pot participa și delegați ai acestora.

De cercetarea accidentului de traseu, urmat de incapacitate temporară de muncă, răspunde conducătorul unității la care este angajată victima.

Persoana juridică sau persoana fizică care nu dispune de personal competent în vederea efectuării cercetării trebuie să apeleze la Inspectoratul teritorial de muncă sau la un agent autorizat să desfășoare activități în domeniul protecției muncii.

Dosarul de cercetare va cuprinde¹⁹:

- opisul actelor aflate în dosar;

- procesul-verbal de cercetare;

- nota de constatare la fața locului, încheiată imediat după producerea evenimentului de către inspectorul de muncă, în cazul evenimentelor care se cercetează de către inspectorul teritorial de muncă /Inspecția Muncii, conform competențelor, sau de către lucrătorul desemnat /serviciile de prevenire și protecție, în cazul evenimentelor a căror cercetare intră în competența angajatorului, și semnată de

¹⁸ Țiclea Alexandru, Popescu Andrei, Tufan Constantin, Țichindelean Marioara, Ținca Ovidiu, *Dreptul muncii*, Editura Universul Juridic, București, 2007, p. 637.

¹⁹ Eufemia Vieriu, *Tratat de dreptul muncii*, Editura Pro Universitaria, București, 2016, p. 357.

către angajator/reprezentantul său legal, care va cuprinde precizări cum ar fi poziția victimei, existența sau inexistența echipamentului individual de protecție, starea echipamentelor de muncă, modul în care funcționau dispozitivele de protecție, închiderea fișei individuale de instructaj prin barare și semnătură, ridicarea de documente sau prelevarea de probe;

- schițe și fotografii referitoare la eveniment;
- declarațiile accidentaților, în cazul evenimentului urmat de incapacitate temporară de muncă sau de invaliditate;
- declarațiile martorilor și ale oricăror persoane care pot contribui la elucidarea împrejurărilor și a cauzelor reale producerii evenimentului;
- copii ale actelor și documentelor necesare pentru elucidarea împrejurărilor și a cauzelor reale ale evenimentului;
- copii ale fișei de expunere la riscuri profesionale și ale fișei de aptitudine, întocmite conform legii;
- copii ale contractelor individuale de muncă ale victimelor;
- copii ale fișelor de instruire individuală din domeniul securității și sănătății în muncă ale victimelor, în caz de deces aceste fișe se vor anexa în original;
- concluziile raportului de constatare medico-legală, în cazul accidentului mortal;
- copie a hotărârii judecătorești prin care se declară decesul, în cazul persoanelor date dispărute;
- copie a deciziei de încadrare într-un grad de invaliditate, în cazul accidentului urmat de invaliditate;
- copie a certificatelor de concediu medical, în cazul accidentului urmat de incapacitate temporară de muncă;
- actul emis de unitatea sanitară care a acordat asistența medicală de urgență, din care să rezulte data, ora când accidentatul s-a prezentat pentru consultație și diagnosticul, în cazul accidentelor de traseu;
- copie a procesului-verbal de cercetare la fața locului, încheiat de serviciile poliției rutiere, în cazul accidentelor de circulație pe drumurile publice.

Dosarul de cercetare a evenimentelor se va întocmi astfel:

- într-un exemplar, pentru evenimentele care au produs incapacitate temporară de muncă; dosarul se păstrează în arhiva angajatorului care înregistrează accidentul;
- într-un exemplar, pentru incidentele periculoase, dosarul se păstrează la inspectoratul teritorial de muncă care a efectuat cercetarea;
- în două exemplare, pentru evenimentele care au produs invaliditate confirmată prin decizie, deces, accidente colective, originalul se înaintează organelor de urmărire penală și un exemplar se păstrează la inspectoratul teritorial de muncă care a efectuat cercetarea;

- în două exemplare, pentru evenimentele care au antrenat invaliditate evidentă; originalul se păstrează la inspectoratul teritorial de muncă care a efectuat cercetarea și un exemplar se transmite angajatorului care înregistrează accidentul;

- în trei exemplare, pentru evenimentele cercetate de Inspekția Muncii; originalul se înaintează organelor de urmărire penală, un exemplar se păstrează la Inspekția Muncii și un exemplar la inspectoratul teritorial de muncă pe raza căruia s-a produs evenimentul;

- în mai multe exemplare, pentru evenimentele care au produs incapacitate temporară de muncă pentru victime cu angajatori diferiți, originalul se păstrează în arhiva angajatorului care înregistrează accidentul și celelalte exemplare se păstrează de către ceilalți angajatori.

În cazul evenimentelor care au generat accidente urmate de incapacitate temporară de muncă sau al incidentelor periculoase în care faptele comise pot fi considerate infracțiuni, potrivit legii, dosarul de cercetare se încheie în două exemplare, originalul fiind înaintat organului de urmărire penală.

Dosarul de cercetare a evenimentului trebuie să îndeplinească următoarele condiții²⁰:

- filele dosarului să fie numerotate, semnate de inspectorul care a efectuat cercetarea sau de membrii comisiei de cercetare, numită de angajator, și ștampilate cu ștampila inspectoratului sau a angajatorului;

- numărul total de file conținut de dosarul de cercetare și numărul de file pentru fiecare document anexat la dosar să fie menționate în opis;

- fiecare document, cu excepția procesului-verbal de cercetare, să fie identificat în dosarul de cercetare ca anexă;

- paginile și spațiile albe să fie barate;

- schițele referitoare la eveniment, anexate la dosar, să fie însoțite de explicații;

- fotografiile referitoare la eveniment să fie clare și însoțite de explicații;

- formularul pentru declarație să fie conform modelului prevăzut în anexa nr. 14;

- declarațiile aflate la dosar să fie însoțite de forma tehnoredactată, pentru a se evita eventualele confuzii datorate scrisului ilizibil, certificate ca fiind conforme cu originalul și semnate de către inspectorul care a efectuat cercetarea sau de către unul dintre membrii comisiei de cercetare.

Procesul-verbal de cercetare a evenimentului se întocmește:

- în două exemplare în cazul accidentului urmat de incapacitate temporară de muncă (un exemplar rămâne la dosarul de cercetare, iar celălalt se înaintează Inspectoratului Teritorial de Muncă);

- în trei exemplare în cazul accidentului urmat de invaliditate (un exemplar la organul de urmărire penală, un exemplar la unitate, un exemplar la Inspectoratul Teritorial de Muncă);

²⁰ NM din 11.10.2006 la Legea nr. 319/2006, art. 123.

– în patru exemplare în cazul accidentului mortal sau colectiv și al incidentului periculos (un exemplar la organul de urmărire penală, al doilea la Inspectoria Muncii, al treilea la unitatea în care s-a petrecut accidentul și al patrulea la Inspectoratul Teritorial de Muncă).

În cazul în care conducătorul unității sau persoanele implicate nu sunt de acord cu concluziile stabilite în procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă sau cu măsura de înregistrare a acestuia, pot adresa contestații la Inspectoratul Teritorial de Muncă sau la Inspectoria Muncii, în termen de 15 zile de la data primirii procesului verbal.

Soluțiile date în urma plângerilor trebuie comunicate celor interesați în termen de 20 de zile de la data primirii contestației și vor rămâne definitive²¹.

Dosarul de cercetare se remite și parchetului local, cu excepția celor care vizează incapacitate temporară de muncă.

Procesul verbal care concluzionează asupra problemei dacă accidentul în cauză este sau nu de muncă, reprezintă documentul de bază pentru stabilirea prestațiilor de asigurări sociale și a răspunderilor, potrivit normelor legale.

În condițiile actuale ale statului de drept, se poate aprecia, cu atât mai mult decât în trecut, că mențiunile din procesul-verbal privind culpa unității pot fi combătute prin administrarea de probe contrare²².

Înregistrarea accidentelor de muncă

Înregistrarea accidentului de muncă se face în baza procesului-verbal de cercetare de către persoana juridică, precum și de către persoana fizică, la care s-a produs accidentul²³, cu excepția următoarelor situații:

Accidentul de muncă produs în timpul prestării unor servicii pe bază de contract, comandă sau alte forme legale încheiate în întreprinderea și/sau unitatea unui angajator, alta decât cea la care este încadrată victima, se înregistrează potrivit clauzelor prevăzute în acest sens în documentele încheiate. În situația în care documentul încheiat nu prevede clauze în acest sens sau clauzele nu sunt suficient de acoperitoare pentru toate situațiile accidentul de muncă se înregistrează de către angajatorul care, în urma cercetării, a fost găsit răspunzător de producerea accidentului.

Accidentul de muncă produs în timpul prestării unor servicii pe bază de comandă, la domiciliul clientului, se înregistrează de către angajatorul la care este/a fost angajată victima.

Accidentul de muncă suferit de o persoană aflată în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu în întreprinderea și/sau unitatea altui angajator se înregistrează de

---

²¹ Țiclea Alexandru, Popescu Andrei, Tufan Constantin, Țichindelean Marioara, Ținca Ovidiu, *Dreptul muncii*, Editura Universul Juridic, București, 2007, p. 637.

²² Ștefănescu Ion Traian, *Dreptul muncii*, Editura Fundației „România de Măine”, București, 1995, p. 58.

²³ NM din 11.10.2006 la Legea nr. 319/2006, art. 135 alin. 2.

către angajatorul care, în urma cercetării, a fost găsit răspunzător de producerea accidentului.

Accidentul de muncă suferit în timpul stagiului de practică profesională de către elevi, studenți, ucenici și șomeri în perioada de reconversie profesională se înregistrează de către angajatorul la care se efectuează practica/reconversia profesională.

Accidentul de muncă suferit de o persoană în cadrul activităților cultural-sportive, în timpul și din cauza îndeplinirii acestor activități, se înregistrează de către instituția sau angajatorul care a organizat acțiunea respectivă.

Accidentul de muncă produs ca urmare a unei acțiuni întreprinse de o persoană, din proprie inițiativă, pentru salvarea de vieți omenești sau pentru prevenirea ori înlăturarea unui pericol grav și iminent ce amenință avutul public sau privat din întreprinderea și/sau unitatea unui angajator, se înregistrează de către angajatorul la care s-a produs accidentul.

În cazul accidentului de muncă produs ca urmare a unei acțiuni întreprinse de o persoană, din proprie inițiativă, pentru salvarea de vieți omenești sau pentru prevenirea ori înlăturarea unui pericol grav și iminent ce amenință avutul public sau privat în afara întreprinderii și/sau unității unui angajator și care nu are nicio legătură cu acesta, înregistrarea se face în condițiile prevăzute de lege.

Accidentul de muncă de traseu se înregistrează de către angajatorul la care este angajată victima sau, după caz, de angajatorul care, în urma cercetării, a fost găsit răspunzător de producerea accidentului.

Accidentul de muncă de circulație se înregistrează de către angajatorul la care este angajată victima sau, după caz, de angajatorul care, în urma cercetării, a fost găsit răspunzător de producerea accidentului.

Accidentul de muncă produs în afara întreprinderii și/sau unității ca urmare a neluării unor măsuri de securitate de către un alt angajator se înregistrează de către angajatorul care, în urma cercetării, a fost găsit răspunzător de producerea accidentului.

Accidentul de muncă suferit de însoțitorii de încărcături, personalul de poștă de la vagoanele C.F.R., angajați ai unor angajatori care, potrivit legii, sunt obligați să delege însoțitori pentru astfel de încărcături, pe mijloace de transport ce nu le aparțin, se va înregistra de către angajatorul răspunzător de organizarea activității care a avut ca urmare producerea accidentului sau, după caz, în condițiile clauzelor prevăzute în documentele încheiate.

Accidentul de muncă suferit de persoane care îndeplinesc sarcini de stat sau de interes public pe teritoriul altei țări se înregistrează de persoana juridică română la care este angajat accidentatul²⁴.

---

²⁴ Țiclea Alexandru, Tufan Constantin, *Protecția muncii în România*, Editura Lumina Lex, București 1997, p. 170.

Dispariția unei persoane în condițiile unui accident de muncă și în împrejurări ce îndreptățesc presupunerea decesului persoanei respective se înregistrează ca accident mortal (după emiterea hotărârii judecătorești de declarare a morții).

În situații neprevăzute de Normele tehnice cu caracter metodologic, inspectoratele de stat pentru protecția muncii vor stabili unitatea care urmează să înregistreze accidentul²⁵.

Evidența accidentelor de muncă

Evidența accidentelor de muncă se ține de persoana juridică și persoana fizică, care este obligată să întocmească trei registre:

Registrul de evidență a accidentelor în muncă;

Registrul de evidență a incidentelor periculoase;

Registrul de evidență a accidentelor ușoare.

Luarea în evidență constituie, din punct de vedere cronologic, ultima operație ce trebuie efectuată în urma producerii unui accident de muncă, aceasta având loc după finalizarea cercetării, în baza concluziilor acesteia²⁶.

În cazul în care evenimentele se produc în subunități, inclusiv la cele dispersate pe teritoriul altor județe, evidența se ține la fiecare subunitate și, centralizat, la unitatea cu personalitate juridică.

Dacă prin sistemul de organizare unitatea cu personalitate juridică este subordonată unei alte unități coordonatoare, aceasta își va organiza evidența evenimentelor rezultate din întreaga activitate.

Modalitatea de raportare a evenimentelor de la unitățile subordonate la unitatea coordonatoare se va stabili de acestea.

Registrele de evidență se țin la zi și se completează pentru fiecare an calendaristic în parte, în baza formularului pentru înregistrarea accidentului de muncă (FIAM) și a procesului-verbal de cercetare a accidentelor ușoare și a incidentelor periculoase.

Registrele de accidente vor cuprinde evidența nominală a persoanelor vătămate, iar în formularul pentru înregistrarea accidentului de muncă (FIAM) se va trece același număr ca cel înscris în registru, în dreptul fiecărei persoane.

Dacă o persoană este victima a două sau mai mult de două accidente în cursul aceluiași an, fiecare accidentare este tratată distinct, conform prevederilor prezentelor norme metodologice, și se înregistrează în registrul de evidență corespunzător²⁷.

---

²⁵ Țiclea Alexandru, Popescu Andrei, Tufan Constantin, Țichindelean Marioara, Ținca Ovidiu, *Dreptul muncii*, Universul Juridic, București, 2007, p. 640.

²⁶ Stănoiu Șerban Viorel, *Accidentele de muncă și bolile profesionale în legislația R.S. România*, Editura Academiei R.S. România, București, 1977, p. 39.

²⁷ Țiclea Alexandru, Tufan Constantin, *Protecția muncii în România*, Editura Lumina Lex, București 1997, pp. 173-174.

În baza formularelor de înregistrare a accidentelor de muncă și a proceselor-verbale de cercetare a incidentelor periculoase, Inspectoratul teritorial de muncă are obligația de a înregistra și de a ține evidența tuturor accidentelor de muncă și a incidentelor periculoase petrecute pe raza de competență²⁸.

Prevenirea accidentelor de muncă

Activitatea de protecție se raportează la muncă și nu este greu de observat că se are în vedere apărarea omului, a sănătății și a vieții sale în cadrul procesului de muncă. Această observație este pe cât de simplă pe atât de importantă, proiectând o lumină vie asupra rolului esențial pe care îl are protecția muncii²⁹.

Angajatorii au obligația de a asigura informarea, participarea și colaborarea angajaților pentru adoptarea și aplicarea măsurilor de prevenire a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale; de asemenea, aceștia sunt obligați să furnizeze toate informațiile solicitate de asigurator în legătură cu riscurile de la locurile de muncă.

Angajații au obligația de a participa la acțiuni privind adoptarea unor măsuri de securitate și sănătate în muncă, atunci când sunt solicitați în acest scop de către angajatori³⁰; aceștia sunt obligați să cunoască și să respecte măsurile tehnice și organizatorice luate de angajatori pentru prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, aduse la cunoștință în cadrul instructajului de protecție a muncii³¹.

Protecția muncii, în sensul cuprinzător al noțiunii, constă într-o activitate complexă privind organizarea, desfășurarea și controlul procesului de muncă, activitate al cărei scop este asigurarea condițiilor optime pentru apărarea sănătății și a vieții tuturor participanților la acest proces, prevenirea accidentelor și a îmbolnăvirilor profesionale. Angajații nu suportă în nici o situație costul măsurilor de prevenire³².

Angajații au dreptul, fără ca acest lucru să atragă consecințe asupra lor, de a sesiza Inspekția Muncii, asiguratorul sau comitetele de sănătate și securitate în muncă asupra neluării de către angajator a unor măsuri de prevenire a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale.

Asiguratorul are obligația de a promova și de a stimula activitatea de prevenire a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale în scopul:

- menținerii integrității fizice și psihice a persoanelor asigurate;
- îmbunătățirii condițiilor de muncă;

²⁸ Țiclea Alexandru, Popescu Andrei, Tufan Constantin, Țichindelean Marioara, Ținca Ovidiu, *Dreptul muncii*, Editura Universul Juridic, București, 2007, p. 640.

²⁹ Ghimpu Sanda, *Dreptul muncii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1985, p. 257.

³⁰ Legea. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, art. 56, alin.1.

³¹ Legea. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, art. 59.

³² Ghimpu Sanda, *Dreptul muncii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1985, p. 257.

- eliminării sau reducerii riscurilor de accidente de muncă și boli profesionale³³.

Pentru activitățile de prevenire care nu se suportă de către sistemul de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, CNPAS abilitază persoane juridice în calitate de prestatori de servicii externe de prevenire.

Criteriile privind abilitatea persoanelor juridice care au calitatea de prestatori de servicii externe de prevenire se stabilesc prin regulament aprobat prin ordin al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Personalul tehnic al asigurătorului, care desfășoară activități de prevenire a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, precum și personalul medical specializat în medicina muncii, au următoarele atribuții:

- participă la stabilirea de programe de prevenire prioritare la nivel național, prin identificarea situațiilor cu riscuri mari de accidente de muncă și boli profesionale;

- acordă consultanță cu privire la măsurile și mijloacele de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale;

- propun efectuarea și finanțarea de studii și analize institutelor de cercetare de specialitate, în vederea fundamentării măsurilor de prevenire prioritare la nivel național;

- acordă asistență tehnică angajatorilor pentru elaborarea instrucțiunilor de prevenire;

- cercetează accidentele cu incapacitate temporară de muncă și stabilesc caracterul de muncă al acestora în conformitate cu prevederile prezentei legi;

- țin evidența accidentelor de muncă și a bolilor profesionale;

- recomandă măsuri de prevenire și controlează aplicarea lor;

- propun asigurătorului majorări sau reduceri ale contribuției pentru stimularea activității de prevenire;

- stabilesc programe de prevenire în baza situațiilor concrete identificate la locurile de muncă;

- consiliază angajatorii cu privire la securitatea și sănătatea în muncă.

În exercitarea atribuțiilor sale, personalul tehnic și medical specializat este autorizat:

- să dispună de acces liber în sediile angajatorilor sau la locurile de muncă organizate de aceștia și să fie însoțit de persoanele desemnate de angajator;

- să beneficieze de concluziile cercetării accidentelor de muncă sau a bolilor profesionale, efectuată de autoritățile de stat competente;

- să propună angajatorilor dimensionarea compartimentelor de protecție a muncii în funcție de riscurile de la locurile de muncă;

---

³³ Legea. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, art. 61.

- să consulte rezultatele examenelor medicale la angajare și ale examenelor medicale periodice ale persoanelor asigurate;
- să solicite orice informații și documente necesare realizării sarcinilor de prevenire a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale;
- să recomande angajatorului măsuri de prevenire a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale.³⁴

În activitatea exercitată, personalul de prevenire a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale este obligat să păstreze confidențialitatea datelor primite de la angajator cu privire la aspectele organizatorice, tehnologice și de fabricație din unitatea controlată, precum și a celorlalte date furnizate de autoritățile de stat competente sau de orice alt organism ori persoană interesată în activitatea de prevenire, precum și confidențialitatea datelor medicale ale angajaților.

Cheltuielile asiguratorului pentru activitatea de prevenire a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale se evidențiază într-un cont analitic separat, iar conform alin. 2 cuantumul maxim alocat în acest scop nu poate depăși 10% din sumele încasate cu titlu de contribuție pe parcursul unui an calendaristic³⁵.

BIBLIOGRAFIE

Lg. 319/2006 privind securitatea și sănătatea în muncă.

Lg. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale.

BELIGRĂDEANU Șerban, ȘTEFĂNESCU Ion Traian, *Dicționar de drept al muncii*, Editura Lumina Lex, București, 1997;

GHIMPU Sanda, *Dreptul muncii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1985;

RADU Roxana Cristina, *Dreptul muncii*, Editura C.H. Beck, București, 2008;

STĂNOIU Șerban-Viorel, *Accidentele de muncă și bolile profesionale în legislația R.S. România*, Editura Academiei R.S. România, București, 1977;

ȘTEFĂNESCU Ion Traian, *Dreptul muncii*, Editura Fundației "România de Mâine", București, 1995;

ȘTEFĂNESCU Ion Traian, *Tratat de dreptul muncii volumul II*, Editura Lumina Lex, București, 2003;

ȚICLEA Alexandru, POPESCU Andrei, TUFAN Constantin, ȚICHINDELEAN Marioara, ȚINCA Ovidiu, *Dreptul Muncii*, Editura Universul Juridic, București, 2007;

³⁴ Legea nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, art. 64.

³⁵ *** *Asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, lege+norme*, Editura Con Fisc, București, 2009, p. 18-19.

ȚICLEA Alexandru, TUFAN Constantin, *Protecția muncii în România*, Editura Lumina Lex, București, 1997;

VIERIU Eufemia, *Tratat de dreptul muncii*, Editura Pro Universitaria, București, 2016;

VIERIU Eufemia, VIERIU Dumitru, *Dreptul muncii*, Editura Pro Universitaria, București, 2010;

VIERIU Eufemia, VIERIU Dumitru, *Dreptul muncii*, Editura Lucman, București, 2004;

*** Asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, lege+norme, Editura Con Fisc, București, 2009.

*** Sănătatea și securitatea în muncă ediție completă, ediția a V-a, Editura Best Publishing, 2008.